

חזרה- במה נתחייב המשכיר להעמיד חמור אחד?

א. אינו חייב אבל אם לא מעמיד יכול השוכר לעכב כל דמי השכירות- רמב"ן
ב. עשה השוכר קנין נוסף שחייב את המשכיר להעמיד לו חמור עד אותו מקום
<ul style="list-style-type: none"> נימוקי יוסף- קנין כסף ראב"ד- קנין סודר
ג. משיכת החמור הראשון מחייב המשכיר
<ul style="list-style-type: none"> רשב"א- המשכיר מקבל אחריות על כל נכסיו רבינו יהונתן- המשכיר שיעבד עצמו למלא את מטרת השכירות ריטב"א- המשכיר מחייב את עצמו תמורת התחייבות השוכר לשלם דמי השכירות

1. חידושי הריטב"א מסכת בבא מציעא דף עח עמוד א

וא"ת אם כששכר חמור סתם למה חייב להעמיד לו חמור אחר ובמה זכה השוכר בחמור האחר שלא יוכל המשכיר לחזור בו, ויש מתרצין דהכי קאמרינן שחייב להעמיד לו חמור או שיתן לו שכרו ומיהו אם רצה להחזיר לו שכרו ולחזור בו הרשות בידו, והנכון דכיון דמשך חמור ראשון וקנאו במשיכה למלאכתו ונתחייב למשכיר בשכרו דשוב אינו יכול לחזור בו, באותה הנאה נתחייב לו משכיר להעמיד לו חמור כאילו קנו מידו, ומ"מ כל זמן שלא נתן לו שום חמור כל אחד מהם יכול לחזור בו, וכן דעת רבינו ז"ל

האם חייב המשכיר אם אין לו חמור אחר בשעת מיתת החמור הראשון?

2. נתיבות המשפט ביאורים על שולחן ערוך חושן משפט הלכות שוכר סימן שי סעיף א

לכן נראה לפענ"ד דהרמב"ם ס"ל כשיטת הרמ"ה שבטור בסימן שי"ב סעיף י"ח דכשאין לו בית דאינו חייב לקנות לו בית, כיון דדבר שאינו ברשותו השכיר לו, וכן משמע מלשונו שכתב שם ה"ז או יתן לו בית אחר, דמשמע שאינו חייב לקנות, ומשו"ה הכא ג"כ אינו חייב לקנות לו חמור אחר כיון דדבר שאינו ברשותו הקנה לו... ולפ"ז אם יש לו חמור אחר באמת מחויב ליתן לו חמור כשהשכיר לו חמור סתם, וזה פשוט מסברא, דמה בכך שמת חמור אחד, כיון שיש לו חמורים אחרים מהיכא תיתי לא יתן לו חמור אחר, הא חמור סתם השכיר לו. וכן מדוקדק מלשון הרמב"ם [שם ה"א] שכתב חייב להעמיד לו בהמה אחרת ואם לא העמיד יחזיר השכר, מבואר בהדיא דכשיש לו חמור מחויב להעמיד בהמה אחרת, רק כשאין לו מחזיר השכר, דאי לא תימא הכי מה הוא הענין חיוב שכתב ברישא. ובסיפא [שם ה"ב] במתה הבהמה כתב ג"כ דחייב להעמיד ואי לא העמיד יש לו למכור ולקנות אחרת, מוכח ג"כ בהדיא דכשיש לו מחויב ליתן אחרת ואין על השוכר שום טורח למכור ולקנות כיון שהשכיר לו חמור סתם. אמנם בחמור זה ודאי דאין שום חיוב עליו ליתן חמור אחר כמו בבית זה

3. מחנה אפרים הלכות שכירות סימן כב

ומתוך דברי הראב"ד אלו נראה דחייב להעמיד לו חמור אחר מ"מ ואף אם לית ליה בעין מדקאמר במה נתחייב להשכיר לו חמור אחר אין כאן אלא מי שפרע וכיון שמת אין שייך מי שפרע מאחר שהוא אנוס, ואם אית' דדוקא כשיש לו הוא דס"ל דחייב להעמיד לו חמור אחר מאי אונסיה והלא חמור סתם א"ל ויתן לו חמור אחר כיון שיש לו מאחר שהקדים לו השכירות דאם לא כן לא שייך מי שפרע... העולה מהאמור דהראב"ד ז"ל סבירא ליה דכל שקנו מידו חייב להעמיד לו חמור אחר אפילו אי לית ליה, לדעת הרמ"ה והריטב"א והיא סברת רוב הראשונים אפילו קנו מידו לא מהני דאין אדם מדשב"ל אם לא שקנו כראוי בלשון חיוב

האם שוכר צריך לשלם השכר בעד הדרך אשר הלכה החמור קודם מותה?

4. תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף עט עמוד א

אמר רבה בר רב הונא אמר רב: השוכר את החמור לרכוב עליה, ומתה לו בחצי הדרך - נותן לו שכרו של חצי הדרך, ואין לו עליו אלא תרעומות. היכי דמי? אי דשכיח לאגורי - תרעומות מאי עבידתיה? אי דלא שכיח לאגורי - אגרא בעי למיתב ליה! - לעולם דלא שכיח לאגורי, ומשום דאמר ליה: אילו בעית למיתב עד הכא - לאו אגרא בעית למיתב? היכי דמי, אי דאמר ליה: חמור סתם - הא חייב להעמיד לו חמור אחר! אי דאמר ליה: חמור זה - אם יש בדמיה ליקח - יקח! - לא צריכא בשאין בדמיה ליקח. - אם יש בדמיה לשכור - ישכור! - רב לטעמיה, דאמר רב: לא מכלינן קרבא...

5. חידושי הרמב"ן מסכת בבא מציעא דף עט עמוד א

הא דאמרינן אי דא"ל חמור סתם ניגר ליה חמור אחרינא. פי' ואי לא לא יהיב ליה כלום

6. רמב"ם הלכות שכירות פרק ה הלכה ב

מתה הבהמה או נשברה בין ששכרה לשאת בין ששכרה לרכוב אם אמר לו חמור סתם אני משכיר לך חייב להעמיד לו חמור אחר מכל מקום, ואם לא העמיד יש לשוכר למכור הבהמה וליקח בה בהמה אחרת או שוכר בהמה בדמיה אם אין בדמיה ליקח עד שיגיע למקום שפסק בו

אמר לו חמור זה אני שוכר לך אם שכרה לרכוב עליה או לכלי זכוכית ומתה בחצי הדרך אם יש בדמיה ליקח בהמה אחרת יקח ואם אין בדמיה ליקח שוכר אפילו בדמי כולה עד שיגיע למקום שפסק עמו, ואם אין בדמיה לא ליקח ולא לשכור נותן לו שכרו של חצי הדרך ואין לו עליו אלא תרעומת...

7. רשימות שיעורים (רי"ד סולובייצ'יק) מסכת בבא מציעא דף עט עמוד ב

נראה לבאר דבשכר בהמה סתם עיקר השכירות היתה שהמשכיר התחייב להביא את השוכר ואת משאו עד למקום חפצו בסוף הדרך, דמשו"ה השכיר לו בהמה סתם, לומר דאם הראשונה מתה המשכיר יעמיד לשוכר בהמה אחרת כדי להביאו עד סוף הדרך. ולכן כשמתה הבהמה הראשונה אם המשכיר אינו מעמיד לשוכר עוד בהמה אחרת ואין בנבלה כדי דמים ליקח ולשכור לו בהמה אחרת, השוכר פטור מלשלם לגמרי, והשוכר אינו משלם אפילו על חצי הדרך שכבר עשה עם הבהמה הראשונה, משום דמכיון שמתה הבהמה והמשכיר מסרב להעמיד לו עוד בהמה אחרת כפי תנאו אזי י"ל דכל השכירות מלכתחילה היתה מקח טעות, דלא הסכים השוכר מלכתחילה שיגיע רק עד חצי הדרך ותו לא, ומשו"ה אין השוכר חייב לשלם כלל. משא"כ כששכר בהמה זו י"ל דהמשכיר לא התחייב להביאו עד סוף הדרך, ומשו"ה בכל אופן שהשכירה, כשמתה בחצי הדרך חייב השוכר לשלם על חציו, ואין כאן מקח טעות.

8. נתיבות המשפט ביאורים סימן שי

שוכר בדמים בהמה אחרת. ואם אין בדמים לשכור, כתב המשנה למלך [פ"ה משכירות ה"ב] דאין צריך להחזיר לו כל שכרו, ומסתימת הפוסקים משמע [ג"כ] דא"צ רק לחשוב עמו כמה שהלך כמו בחלתה ושכרה לרכיבה. והטעם, דהרמב"ם סבירא ליה דלא נשתעבדו שאר נכסים לשכירות החמור, רק [החמור] שמשך נשתעבד לו ולא יותר.

9. תוספות מסכת בבא מציעא דף עט עמוד א

אילו עד הכא בעית למיתי לאו אגרא בעית למיתב - תימה דהשתא מיהא דלאו עד הכא בעי למיתי למה יתן לו שכר וי"ל דהא דקאמר לעולם דלא שכיח לאגורי היינו לפי אותן דמים שהשכיר מזה אבל בטפי פורתא ימצא להשכיר והרי נהנה במה שבא עד כאן לכך נותן לו חצי שכרו ואין צריך לפחות המשכיר משכרו מה שזה נותן עתה יותר מעט מכאן ואילך כיון דהוא אנוס א"נ כגון שיוכל למכור סחורתו במקום שמת החמור וירוויח בה ויש סוחרים הרבה שאין מביאין סחורתן אלא עד כאן לכך יתן חצי שכרו.

10. תוספות הרא"ש מסכת בבא מציעא דף עט עמוד א

אלו עד הכא בעי למיתי לאו אגרא בעי למיתב. תימה מאי קאמר והלא לא בעי למיתי עד הכא וגם לא שכיח לאגורי ואם כן מה יעשה ואמאי נותן לו כלום, וי"ל דמייירי שבאותו מקום שמת החמור יכול למכור סחורתו ולהשתכר בה ויש בני אדם שמוליכין שם סחורתם להשתכר אבל רוב בני אדם מוליכין סחורתם למקום שהוא היה רוצה לילך כדי להשתכר יותר הילכך כיון שמת החמור ראוי שיתן לו שכר חצי הדרך

11. תוספות רבינו פרץ מסכת בבא מציעא דף עט עמוד א

אלו עד כאן בעי למיתי לאו אגרא בעי למיתב. פירוש ויכול לומר שהנהנו בכך דשמא אף באותו מקום שמת החמור יכול למכור, ולכך יתן לו שכרו של אותה הדרך

12. חידושי הריטב"א מסכת בבא מציעא דף עט עמוד א

לעולם דלא משתרשי לי ומשום דאמר ליה אילו בעית למיתי עד הכא לאו אגרא בעית למיתב. קשיא לי כיון דלא קא משתרשי ליה כלל מה טענה היא לומר אילו בעית למיתי עד הכא, יכול לומר לו אני לא הייתי עכשיו צריך לבא בכאן ומה הרווחתי שאבוא עד כאן ואחזור בי, תירצו בתוס' דאנן הכי מפרשינן היכי דמי אי דמשתרשי ליה שיכול למכור סחורתו בכאן בריוח קצת אמאי אית ליה תרעומת כיון דאיך אניס, ואי דלא משתרשי ליה שאם ימכרנה בכאן לא ירויח בה כלל אגרא אמאי יהיב ליה כלל כיון שלא ההנהו, ומהדרין לעולם דלא משתרשי ליה למכרה בכאן ומכל מקום יכול למצוא בכאן בהמה לשכור להגיע עד המקום שהיה רוצה ללכת אלא שמתעכב, וכיון דכן אמר ליה בעל החמור אילו בעית למיתי עד הכא לאו אגרא יהבת כיון שתוכל למצוא בהמה מכאן ועד מקומך.

13. חידושי המהר"ל מסכת בבא מציעא דף עט עמוד ב

אבל קשה, דמשמע מדברי התוספות שאם לא ימצא כלל לשכור זה [רק] שצריך להוסיף עד כדי שכרו, אין צריך לשלם לו שכירות, רק אם צריך להוסיף מעט אין מנכה לו. ותימה לי על דבריהם, מאי שנא דבר מועט או הרבה, כיון שהטעם הוא שאונס הוא אפילו היה הרבה גם כן. ולפיכך נראה שכך אמר לו שילך ברגליו עד שם, ולפיכך אילו בעי למיתי עד הכא ולא אגר בעי למיתב, ואם כן לך ברגליך מכאן ואילך. והמקשה לא היה סובר הך סברא, ולפיכך מקשה אי דלא שכיח לאגורי ולמה יתן לו שכר, והמתרץ הוא שתירץ [אי] לו בעי למיתי עד הכא לאו אגרא בעי למיתב אם אתה רוצה ללכת ברגליך, ולפיכך תן לי אגר חצי הדרך ומכאן ואילך לך ברגליך. ולפי זה אם היה זה שהשכיר למשא, אין צריך לתת לו אגר חצי הדרך, רק אם שכרו לרכוב עליו דאפשר שילך ברגליו, וכך יראה.

14. רי"ף מסכת בבא מציעא דף מט עמוד א

אם אין בדמיה לא ליקח ולא לשכור נותן לו שכרו של חצי הדרך משום דא"ל אילו בעית למיתי עד הכא לאו אגרא הוה בעית למיתב הלכך נותן לו שכרו של חצי הדרך ואין לו על המשכיר אלא תרעומת

15. שולחן ערוך חושן משפט סימן שי סעיף ב

א"ל חמור זה אני שוכר לך אם שכרה לרכוב עליה או לכלי זכוכית ומתה בחצי הדרך אם יש בדמיה ליקח בהמה אחרת יקח ואם אין בדמיה ליקח שוכר אפי' בדמי כולה עד שיגיע למקום שפסק עמו ואם אין בדמיה לא ליקח ולא לשכור נותן לו שכרו של חצי הדרך ואין לו עליו אלא תרעומת ואם שכרה למשא הואיל וא"ל חמור זה ומת בחצי הדרך אינו חייב להעמיד לו אחרת אלא נותן לו שכרו של חצי הדרך ומניח לו נבלתו: הגה: ויש חולקין וס"ל דאפי' שכרו למשא דינו כשכרו לרכיבה (טור בשם הראב"ד) והא דאמרין דנותן לו שכרו מחצי הדרך היינו שיכול למכור סחורתו שם או שיכול לשכור חמור אחר עד מקום שרוצה לילך אבל בלא"ה אינו נותן לו כלום משכרו דהא לא מהני ליה מידי (טור):

16. ביאור הגר"א חושן משפט סימן שי

אבל הרמב"ם מפ' כפשטא דגמ' לכן השמיטה וכן בשו"ע ולמד מזה גם להבריקה ושכרו לרכוב שנותן שכרו של חצי הדרך כנ"ל:

17. ערוך השולחן חושן משפט סימן שי סעיף ג-ד

זה שאמרנו שנותן לו שכרו עד המקום הזה זהו דוקא כשיכול לשכור חמור אחר עד מקום ששכרו בהמות דמים שנשאר לו אחר תשלומו לבעל החמור ואם צריך להוסיף על זה ינכה לבעל החמור משכרו שעד כה ולהיפך אם יכול לשכור בזול יוסיף לבעל החמור כי אינו צריך להרויח ולהפסיד מזה [טור] או אפילו אם אינו מוצא לשכור חמור אחר רק שיכול למכור סחורתו בכאן אע"פ שלא יהיה הרויח כמו אם היה מוליך הסחורה למקום ששכרו אבל כשיאנו מוצא למכור פה בקצת ריוח ואינו מוצא לשכור חמור אינו נותן לו כלום משכרו דהא לא הועילה לו נסיעתו עד כה מאומה וכן בחמור סתם שצריך לשכור לו חמור אחר צריך בעל החמור לשכור לו באופן שלא יעלה להשוכר ביוקר מכפי מה ששכרו וכן אם יכול לשכור בזול הרויח של בעל החמור [שם]:

וכ"ז הוא בחמור סתם או בחמור זה ויש בדמי נבלתו לשכור אבל אם אין הנבילה שוה כלום וא"ל חמור זה צריך ליתן לו שכר הדרך שעד כה אפילו אם אינו מוצא לשכור ולמכור הסחורה בכאן דהא לא נשתעבד לו רק בזה החמור ושכר הדרך שעד כה צריך לשלם לו [שם] דבמה פשע בעל החמור שלא ישלם לו:

18. חידושי הריטב"א (מיוחס לו) מסכת בבא מציעא דף עט עמוד א

ואי דלא אשכח לאוגורי אגרא לא בעי למיתב אע"ג דאמרין בפועל דיכול לחזור בו ושמין לו מה שעשה אע"ג דמה שעתידי להעשות לא משכח לאוגורי אלא בדמים יקרים יותר מזה אליבא דת"ק דהלכתא כוותיה דסבירא ליה יד פועל על העליונה והכא אמרין דלא יהיב ליה כלל י"ל דלא דמי דהתם פועל הוא ויכול לחזור בו משום עבדות ואי לא יהיב ליה כוליה אגרא אכתי איכא עבדות הילכך ידו על העליונה אבל בשוכר בהמתו מאי עבדות איכא הלכך אי לא אשכח לאוגורי לא יהיב ליה כלל:

19. רבינו יהונתן מלוניל על הרי"ף מסכת בבא מציעא (לפי דפי הרי"ף) דף מט עמוד א

משום דמצי אמר ליה אילו בעית למיתי עד הכא לאו אגרא הוה בעית למיתב ואין לו על המשכיר אלא תרעומת ששכר לו חמור רע וחלש שלא יגיענו למקום שהוא רוצה

נפגמה הבהמה- האם חייב שוכר לשלם?

20. תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף עח עמוד ב

או שנעשית אנגריא אומר לו הרי שלך לפניך. אמר רב: לא שנו אלא באנגריא חוזרת, אבל אנגריא שאינה חוזרת - חייב להעמיד לו חמור. ושמואל אמר: בין אנגריא חוזרת בין אנגריא שאינה חוזרת, אם בדרך הליכה ניטלה - אומר לו: הרי שלך לפניך, ואם לאו בדרך הליכה ניטלה - חייב להעמיד לו חמור.

21. רש"י מסכת בבא מציעא דף עח עמוד א

הרי שלך לפניך - טלנה כמו שהיא סמויה ותלך, שאף מזלך גרם כמו מזלי, וטרח ואשר אותה בדרכים, וגבי אנגריא נמי, המתן עד שתשוב, שאף מזלך גרם ונפסיד שנינו.

22. רש"י מסכת בבא מציעא דף עח עמוד ב

אומר לו הרי שלך לפניך - שכן דרך אנגריא, נוטל חמורו של זה ומהלך בעליה אחריה, וכל חמור שפוגע בו ראשון - נוטלו, ומחזיר לו את שלו, והשני חוזר אחר חמורו עד שפוגע באחר, הלכך אומר לו: הואיל ואף מזלך גרם - שכור חמור אחר ולך אחריו, עד שיפגע בחמור אחר

23. חידושי הרשב"א מסכת בבא מציעא דף עח עמוד א

אומר לו הרי שלך לפניך פרשה הראב"ד ז"ל בחמור סתם, וכתב הוא ז"ל ל"ל דלענין תביעת השוכר על המשכיר בלבד קאמר שאע"פ שהשכיר לו חמור סתם אינו יכול לתבוע שיעמיד לו חמור אחר שהוא אומר לו חמורי קיים וראוי למלאכתך ואם ע"י הדחק, אבל לענין השכר נ"ל שלא יטול אותו מפני שאינו יכול להשתמש בו כראוי, ועוד אנגריא שאינה חוזרת לשמואל והוא שיש למלך מלאכה ארוכה שאינה חוזרת לכמה שנים איך יתבע ממנו שכר והוא אינו יכול להשתמש בה ע"כ, ואף על פי שהיה באפשר לומר שיכול לומר לו בעל החמור ממך לקחיה ומזלך גרם מה שכתב הרב נ"ל עיקר דא"כ אפילו מתה אמאי חייב להעמיד לו חמור לימא ליה מזלך גרם.

24. רבינו יהונתן מלונגיל על הרי"ף מסכת בבא מציעא (לפי דפי הרי"ף) דף מח עמוד ב

אומר לו, משכיר לשוכר הרי שלך לפניך ולא יהיה מעמיד לו חמור אחר בשכירות שנתן לו לפי שהרי יכול להשתמש בו על ידי הדחק אף על פי שהבריקה או נעשית אנגריא שנטלוה מבית המלך לעשות בה מלאכת המלך ולהחזירה לו אחר כן אומר לו נמי הרי שלך לפניך והכי מוקמינן לה בגמרא באינגריא חוזרת הילכך לאחר שיחזירנה לו מבית המלך יכול לעשות ממנה צרכו דמזלו של שוכר גורם לו כשבא תחת ידו פגע בו מה שלא הורגלה בכך הילכך ימתין לה עד שתשוב מעבודת המלך וגבי הבריקה נמי ילך בנחת בדרך ולא יריצנה וכשנתעורה בסנורים יישרנה בדרך ויוליכנה למקום חפצו

25. חידושי הרמב"ן מסכת בבא מציעא דף עט עמוד א

אלא מתניתין כשיש בדמיה ליקח וקמ"ל שאין אומרים לו הרי שלך לפניך ולא תמכור אלא חייב להעמיד לו חמור מדמיה של זו ומוכר ולוקח, א"נ מתני' בחמור סתם וקמ"ל שאם אינו מעמיד לו חמור אינו חייב ליתן לו שכר כלל, שאינו דומה לאנגריא שאומר לו הרי שלך לפניך ותן לי שכרי.

26. נתיבות המשפט ביאורים על שולחן ערוך חושן משפט הלכות שוכר סימן שי סעיף א

אלא דהעיקר הוא כמו שכתבתי, דכל שהאונס נעשה בגוף הבהמה מזל המשכיר גרם, ואפילו בנשברה מחמת המלאכה דומה למתה, אבל אם לא בא האונס רק במלאכת השוכר חייב ליתן לו שכרו משלם דמזליה דידיה גרם.

27. רמב"ם הלכות שכירות פרק ה הלכה א

השוכר את הבהמה וחלתה או נשתתית או נלקחה לעבודת המלך אף על פי שאין סופה לחזור אם נלקחה דרך הליכה הרי המשכיר אומר לשוכר הרי שלך לפניך וחייב ליתן לו שכרו משלם, בד"א בששכרה לשאת עליה משוי שאפשר להשליכו בלא הקפדה אבל אם שכרה לרכוב עליה או לשאת עליה כלי זכוכית וכיוצא בהן חייב להעמיד לו חמור אחר אם שכר ממנו חמור ואם לא העמיד יחזיר השכר ויחשוב עמו על שכר כמה שהלך בה. +/השגת הראב"ד/ השוכר את הבהמה וכו' בד"א בששכרה לשאת עליה משא וכו' עד אלא תרעומות. א"א אנשתתית קאי. +

28. אבן האזל הלכות שכירות פרק ה

ועכשיו מבואר שיטת הרמב"ם גבי נעשית אנגריא דאף שאין סופה לחזור מ"מ צריך לשלם, משום דבאמת כל זמן שהבהמה קיימת אלא שאינו יכול להשתמש בשביל שלקחה לעבודת המלך כיון שאין מחפשיין בבתים לא הוי בגדר מכת מדינה, ולכן אמרינן בזה מזל השוכר גרם, והיינו דמזלו גרם שאינו יכול להשתמש בה ולא הוי כמו מתה הבהמה דמצד הבהמה אין כאן חסרון ולכן חייב לשלם כל השכר, כיון שכבר קנה הבהמה לשכירות וההיזק שלו, ואפי' חלתה הבהמה כיון שעכ"פ היא קיימת אמרינן דרק מזל השוכר גרם שאינו יכול להשתמש בה ודוקא במתה הבהמה לא אמרינן דההיזק הוא לשוכר דלא גרע ממכת מדינה דמנכה לו מן חכורו משום דמכת מדינה הוי חסרון בהשדה וכ"ש אם מתה הבהמה החסרון מצד המשכיר, אבל חלתה הבהמה דאין כאן חסרון אלא במניעת תשמישה בזה אמרינן דהחסרון לשוכר דמזלו גרם. לפי"מ שבארנו נוכל לבאר החלוק בין שכרו למשא או שכרו לרכוב עלי' דקאי בודאי על כל מה דתניא הבריקה או נשתתתה או נלקחה לעבודת המלך, וכן הוא בדברי הרמב"ם וכמש"כ, והחלוק הוא בזה דיש נ"מ בשכר הבהמה על מלאכה אם עיקר השכירות הוא בשכר הבהמה אלא שהזכיר איזה מלאכה תעשה אצלו, או דעיקר השכירות הוא ששכרה לעשות מלאכה זו ואז השכירות הוא על המלאכה ולא על הבהמה... ולכן עיקר החלוק הוא לפי הענין, דאם לפי הענין יש קפידא דכשמתחיל המלאכה בבהמה זו שיגמור בה כל המלאכה אז אנו אומרים שהשכירות הוא על המלאכה, ואז לא אמרינן דאף שאינו יכול להשתמש בה יתחייב לשלם שהרי קנה הבהמה דהא לא שכרה בעצמה אלא שכר מלאכה, אבל אם אין קפידא שדוקא בהמה זו תגמור את כל המלאכה, אז אמרינן ששכר הבהמה שממילא כשהוא בעלים עלי' יעשה בה מלאכה, אבל לא נחת בזה להתנות ששוכרה דוקא למלאכתה, ולכן שפיר אמרינן דכל זמן שהבהמה קיימת ולא נשברה והוא שכרה חייב בשכירותה, דמה שאינה יכולה עכשיו לעשות מלאכתו מזלו גרם, וכמו בשוכר קרקע ואכלה חגב או נשדפה, אם אינה מכת מדינה דאמרינן מזלו גרם ולא הוי חסרון בהקרקע.